

Startdocument

Omgevingsplan

Leeuwarden - Buitengebied Zuid

Samen actief voor een prettige, gezonde en duurzame leefomgeving.
Initiatiefnemers krijgen ruimte en vertrouwen.

Inhoud

Voorwoord	3
1. Aanleiding en doel	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel, product en proces	4
1.3 Wat verandert er voor de burger?	4
1.4 Wat verandert er voor de gemeentelijke organisatie?	5
1.5 Wat zijn de kaders en wie bepaalt die?	5
2. Kernwaarden en opgaven voor het plangebied	7
2.1 Korte omschrijving Plangebied	8
2.2 Kernwaarden	9
2.3 Thema's en trends	10
2.4 Ambities	12
3. Dialoog met de omgeving	15
3.1 Met wie voeren we de dialoog?	15
3.2 Waarover gaan we praten?	15
3.3 Aanpak	15
4. Vervolgaanpak	16

Voorwoord

De regels voor het gebruik van het Buitengebied Zuid in onze gemeente zijn toe aan vernieuwing. De Omgevingswet biedt ons de mogelijkheid dit anders aan te pakken en de bewoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bezoekers van het gebied bij aanvang uit te nodigen mee te denken over hun omgeving. Ons motto hierbij is: samen actief voor een prettige, gezonde en duurzame leefomgeving; initiatiefnemers krijgen ruimte en vertrouwen.

De gemeente wil een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit bereiken en in stand houden. Maatschappelijke initiatieven en wensen moeten binnen de kaders die de we gezamenlijk vaststellen de ruimte krijgen.

De komende maanden gaan we het gesprek aan en wij nodigen u van harte uit hieraan actief deel te nemen.

Namens het college van b. en w.,

Henk Deinum,
*wethouder Ruimtelijke Ordening en
Omgevingswet*

Jan Atze Nicolai,
*wethouder Bouwen, Wonen & Milieu en
Omgevingswet*

Leeuwarden, april 2017

1. Aanleiding en doel

1.1 Aanleiding

Het bestemmingsplan Buitengebied van het voormalige Boarnsterhim uit 2008 moet worden aangepast aan actuele ontwikkelingen en de verandering van de wetgeving. De Omgevingswet biedt hiervoor nieuwe mogelijkheden. We hebben als gemeente de mogelijkheid om ervaring op te doen met de Omgevingswet nu we van het Rijk toestemming hebben gekregen om een pilot omgevingsplan te maken voor het buitengebied van voormalig Boarnsterhim, nu Buitengebied Zuid. We willen de zaken die we met elkaar belangrijk vinden beschermen en gewenste ontwikkelingen en initiatieven eenvoudiger realiseren. Naar verwachting treedt de Omgevingswet de tweede helft van 2019 in werking. De Omgevingswet bepaalt dat er één omgevingsplan moet komen voor het hele grondgebied van een gemeente in plaats van de nu nog talrijke bestemmingsplannen. In het omgevingsplan worden alle regels voor de fysieke leefomgeving opgenomen, zoals regels voor bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, water, bodem, lucht, landschappen, natuur en erfgoed.

1.2 Doel, product en proces

De pilot biedt een uitstekende mogelijkheid om de verschillende regels en onderwerpen gericht op Buitengebied Zuid in één plan op te nemen. Bovendien kunnen meer onderwerpen aan de orde komen die belangrijk zijn voor het gebied. Te denken valt aan veiligheid, gezondheid, landschappelijke waarden, het uiterlijk van gebouwen, duurzaamheid en natuurbescherming. De Omgevingswet stelt de bewoners, ondernemers en gebruikers centraal en stimuleert dat zij vanaf het begin meedenken over de inhoud van het omgevingsplan.

Het eindproduct wordt door de gemeenteraad vastgesteld. Met dit startdocument geven we het startsein om met de omgeving in gesprek te gaan over wat belangrijk wordt gevonden in het plangebied. Het gesprek gaat over wat beschermd moet worden, welke kansen en ontwikkelingen we willen stimuleren en welke ongewenste ontwikkelingen beperkt moeten worden. Als organisatie willen we van deze pilot leren door ervaring op te doen met de aanstaande Omgevingswet en het opstellen van een omgevingsplan.

1.3 Wat verandert er voor de burger?

In de oude situatie werd een bestemmingsplan voornamelijk binnen de muren van het gemeentehuis gemaakt en konden burgers hierop reageren via inspraak en zienswijzen. Met de komst van de Omgevingswet worden inwoners uitgenodigd vanaf het begin mee te denken (participeren) over de invulling van het omgevingsplan. Zij worden op voorhand betrokken bij vraagstukken die betrekking hebben op de inrichting van hun eigen fysieke leefomgeving. Op deze manier wordt beoogd om meer maatschappelijk draagvlak te creëren.

Oud	Nieuw
Regels centraal	Vertrouwen – Initiatief centraal
Sectoraal	Integraal
Nee, tenzij	Ja, mits
Toelatingsplanologie	Uitnodigingsplanologie
Inspraak	Participeren/dialogoog

De veranderingen in een notendop

1.4 Wat verandert er voor de gemeentelijke organisatie?

Het bijzondere van de Omgevingswet is dat niet alleen de regels veranderen, maar ook de manier van werken. Dit heeft gevolgen voor de gemeentelijke werkvloer. Door de vraag centraal te stellen betekent dit voor de medewerker verbreding van de eigen professionele achtergrond. Van werken vanuit één thema naar werken vanuit een ambitie. Hoe dit er in de toekomst uit gaat zien weten we nog niet precies, wat we wel weten is dat deze pilot zal bijdragen aan een nieuwe invulling van onze werkwijze voor de toekomst.

Daarnaast biedt de Omgevingswet meer ruimte voor nieuwe initiatieven van gebruikers en bewoners. Hierbij staan vertrouwen en uitnodiging richting initiatiefnemers centraal. De mogelijkheden die de Omgevingswet biedt, vraagt om een andere instelling van zowel gemeenteraad, college en de ambtelijke organisatie.

1.5 Wat zijn de kaders en wie bepaalt die?

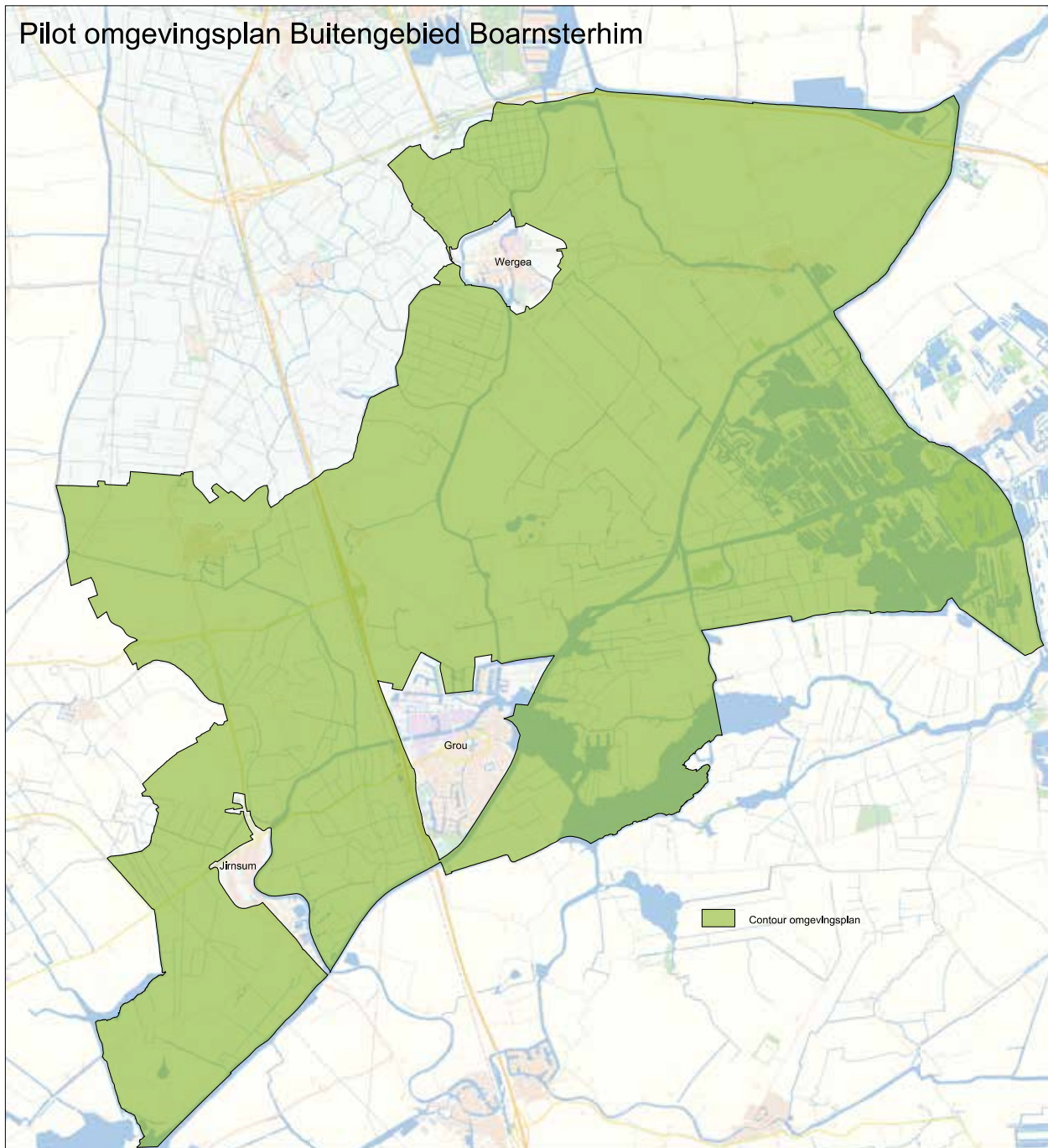
De Omgevingswet biedt de mogelijkheid om de vergunningplicht voor een aantal zaken af te schaffen of dit via een eenvoudige procedure te doen. Dat betekent niet dat alles los wordt gelaten. Bij sommige aspecten is er lokaal heel veel ruimte en bij andere juist niet, omdat moet worden voldaan aan provinciale of Europese regelgeving. Denk hierbij aan onderwerpen zoals archeologie en ecologie. Bij milieuregels is er wel de nodige ruimte, maar ook hier is er een bovengrens die opgelegd is vanuit landelijke en Europese wetgeving. Een gemeente kan er voor kiezen strenger te zijn dan die landelijke regels.

2. Kernwaarden en opgaven voor het plangebied

In de voorbereiding voor het nieuwe omgevingsplan hebben we de waarden van het gebied, de bestaande gemeentelijke ambities en vraagstukken op een rij gezet. Deze waarden, thema's en trends willen we in ieder geval inbrengen in de dialoog met de omgeving. Daarnaast kunnen natuurlijk andere zaken worden ingebracht bij de gesprekken.

2.1 Korte omschrijving Plangebied

Het plangebied van dit omgevingsplan Leeuwarden - Buitengebied Zuid betreft het noordelijke gedeelte van de voormalige gemeente Boarnsterhim. Het volgt de contouren van de oude gemeente Idaarderadeel die in 1984 is opgegaan in de gemeente Boarnsterhim. Het plangebied heeft in totaal 2.175 inwoners (per 1 januari 2017) en omvat veel agrarische graslanden en een zestal dorpen: Eagum, Friens, Idaerd, Reduzum, Warten en Warstiens.

De dorpen Grou, Jirnsum en Wergea, met in totaal 10.984 inwoners, liggen geografisch ook in dit gebied, maar vallen buiten de kaders van dit omgevingsplan. Voor de drie dorpen zijn recentelijk al nieuwe bestemmingsplannen (ruimtelijke regels) vastgesteld. Ze worden wel betrokken in de dialogen, omdat er natuurlijk wel een relatie is tussen deze dorpen en het omliggende buitengebied.

Het gebied ten oosten van de snelweg, de A32 die het gebied doorkruist, wordt het Lage Midden of het Leechlân genoemd. De afgelopen eeuwen is het land bewerkt om de drassige veenweidegrond geschikt te maken voor agrarisch gebruik. Zo is er een heel stelsel van sloten aangelegd en is er een aantal meren, zoals het Wergeaster Meer ingepolderd. Aan de uiterste oostkant was het veenpakket erg dik, waardoor het geschikt was om turf van te winnen. Door deze veenaftgraving is het Natura 2000 gebied de Alde Feanen ontstaan.

Aan de andere kant van de A32 begint het terpengebied. Bewoners bouwden hier terpen om droog te kunnen wonen in de tijd dat de Middelsee hier nog bestond. Zo ligt de A32 voor een deel op de oude Middelseedijk en is het dorp Reduzum oorspronkelijk gebouwd op een terp. Water en het beschermen ertegen, heeft dus lang een belangrijke rol gespeeld in het dagelijks bestaan van de bewoners. Maar al dat water heeft ook een voordeel. Nagenoeg alle dorpen zijn over water bereikbaar.

2.2 Kernwaarden

Kernwaarden zijn de kenmerken van een gebied waaraan het zijn identiteit ontleent. Het zijn waarden die we willen koesteren en versterken. De gevolgen voor de kernwaarden zijn van groot belang om te bepalen of medewerking aan een initiatief wordt verleend. Vooralsnog omschrijven we de volgende kernwaarden:

Weidsheid

Het is een open en weids gebied, gekenmerkt door vergezichten.

Waterrijk

Er is veel "water" aanwezig. Het grootste meer in het gebied is het Pikmeer. Daarnaast zijn er nog vele waterlopen die een functie hebben voor natuur, recreatie en waterafvoer.

Agrarisch

Het gebied is grotendeels als grasland en weidegrond in gebruik. Slechts enkele percelen worden benut als akkerbouwgronden. Het bestaat uit ingepolderde kleigebieden en veengebieden. Koeien in de wei horen bij dit type agrarisch gebied.

Natuurgebieden

Natuurgebied 'de Alde Feanen' is een deels vergraven en ontgonnen laagveengebied. Het is één van de weinige overgebleven restanten van een omvangrijk complex van laagveenmoerassen en petgatenlandschap in dit gebied. Het is aangewezen als Natura 2000 gebied.

Mienskip en de mensen

Mienskip betekent letterlijk samenleving of gemeenschap. Maar mienskip is vooral samen grootse dingen bereiken die ten goede komen aan de gemeenschap. Dit wordt gedaan door een groep mensen die een hechte eenheid vormen wat in de buurtschappen en dorpen in het buitengebied vaak het geval is.

Cultuurhistorie & erfgoed

In het buitengebied zijn vele rijksmonumenten te vinden en daarnaast heeft Warstiens een beschermd dorpsgezicht. Verspreid in het buitengebied bevinden zich diverse cultuurhistorische sporen, zoals dijken, oeverwallen, terpen en ingepolderde meren.

In de dialogen zijn de kernwaarden ook onderwerp van gesprek. De hiervoor benoemde kernwaarden dienen als houvast om de gesprekken op gang te brengen.

2.3 Thema's en trends

Vanuit deze kernwaarden volgt een aantal onderwerpen of thema's waarvan wij denken dat ze belangrijk zijn in het gebied. De trends geven ontwikkelingen binnen de thema's aan. De hier genoemde thema's en trends zijn nadrukkelijk niet leidend. Ook hier geldt dat de genoemde thema's en trends in eerste instantie dienen als houvast om de gesprekken op gang te brengen. Hierna volgt een beschrijving van de thema's met bijbehorende trends. In paragraaf 2.4 is een tabel toegevoegd met daarin een overzicht van deze thema's en trends gekoppeld aan de ambities voor het plangebied.

Landbouw

De landbouw vormt in het buitengebied van Leeuwarden tot op de dag van vandaag de belangrijkste functie. Daarbij is de (melk)veehouderij bepalend. Door de landbouwpolitiek en technische ontwikkelingen is de trend dat agrarische bedrijven stoppen en schaalvergroting van de bestaande bedrijven plaatsvindt. Ook worden de bedrijven intensiever. De grond wordt intensiever bewerkt, en met minder koeien wordt meer melk geproduceerd; de productiviteit stijgt. Daartegenover staat dat steeds meer boeren biologisch gaan boeren en juist een tegenwicht vormen voor deze intensieve landbouw. Momenteel is er veel aandacht voor het feit dat er steeds minder koeien in de wei staan en de biodiversiteit zoals weidevogels sterk afneemt.

Recreatie

Het buitengebied van Leeuwarden vervult een belangrijke functie voor de recreatie. Een groot deel van de recreatie in het gebied betreft watersport. Geleidelijk verandert de watersport en het aantal mensen dat ertoe aangetrokken wordt. Er is meer variatie en behoefte aan wandelen, fietsen, varen. Via waterwegen zijn er directe verbindingen met het watersportgebied rondom het Pikmeer en de Staande Mast Route. Door functieverandering van veelal agrarische bedrijven komen er steeds meer recreatieve (neven)activiteiten in het buitengebied bij.

Energie(transitie)

Iedereen bewust duurzaam. Energietransitie is een belangrijk thema de komende jaren. Fossiele brandstoffen zijn eindig. In het gebied is veel open ruimte aanwezig, wat kansen biedt voor alternatieve energievoorzieningen, zoals zonneweides. In het Nationale Energie akkoord is afgesproken dat in 2050 80 a 95% minder CO₂ wordt uitgestoten door een enorme verlaging van het gebruik van fossiele brandstoffen.

Landschap en natuur

Het gebied wordt gekenmerkt door open graslanden en een terpen-cultuurlandschap. Door deze weidsheid en de aanwezigheid van (kort) gras is het gebied uitermate geschikt voor weidevogels. Echter, de laatste jaren gaat het steeds slechter met de weidevogelpopulaties. Om deze te beschermen wordt gewerkt aan gezamenlijke afspraken om gebieden aantrekkelijker te maken voor weidevogels. In het buitengebied ligt ook een Natura 2000 gebied; de Alde Feanen. Dit Nationaal Park valt onder de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn en is naast een belangrijk natuurgebied ook een trekker voor recreanten.

Biodiversiteit is de verscheidenheid van dieren, planten en micro-organismen. Vooral in het weidegebied liggen er kansen om deze te verhogen, bijvoorbeeld met kruidenrijk gras of kruiden langs de randen. Naast de bodemkwaliteit is bodemdaling een actueel onderwerp in het gebied, vooral in de veengebieden.

Gezondheid

Gezondheid is een belangrijk onderwerp. Zowel de fysieke als de sociale omgeving hebben invloed op de gezondheid. Te denken valt aan luchtwegklachten, geurhinder, geluidhinder, uitstoot fijn stof, eenzaamheid, zorgen over leefomgeving, ervaren gezondheid, beweeggedrag en sociale cohesie. Er komt steeds meer aandacht voor onderzoek naar de gezondheidsrisico's door intensieve veehouderijen.

Kwaliteit bebouwd gebied

De woonfunctie in het buitengebied is in tweeën te delen: er zijn bedrijfswoningen bij agrarische en overige bedrijven en er is bewoning in de buurtschappen en dorpen. Vaak vertegenwoordigen buurtschappen zowel om sociaalhistorische als ook cultuurhistorische motieven een zekere waarde voor

het platteland. Naast dergelijke kleine plaatsen komt het wonen verspreid voor. In het gebied komen vele monumenten voor. De bescherming hiervan komt onder druk door onder andere wegvallende subsidies. Investerings door in de sociale woningbouw door corporaties worden beperkt tot de grote kernen zoals Grou.

Leefbaarheid

In het buitengebied zijn verschillende voorzieningen, zoals scholen, dorpshuizen en winkels. Inherent aan vergrijzing en mogelijke krimp is ook het verdwijnen van de voorzieningen. Om deze in stand te houden of uit te breiden ontstaan initiatieven vanuit de Mienskip. Op het gebied van zorg en welzijn zijn er voorzieningen als ouderenzorg, huisartsen, tandartsen en kinderopvang. Daarnaast zijn snel internet, duurzame energie opwekking en herbestemmingen actuele voorbeelden om de leefbaarheid op peil te houden of te versterken.

De bereikbaarheid van het buitengebied hangt nauw samen met de leefbaarheid. Door het buitengebied loopt een spoorlijn met een station in Grou, de A32 en enkele wegen die behoren tot het landelijk hoofdwegenet en verbinding geven met de stad. Zeker ook is het openbaar vervoer van belang voor het buitengebied. Voor veel bewoners vormen de buslijnen de verbinding met de stad.

2.4 Ambities

Ambities zijn de doelen die wenselijk zijn op langere termijn. De gemeente heeft in haar collegeprogramma de volgende ambities benoemd:

Fysiek domein *Iedereen de ruimte.*

Een krachtig en aantrekkelijk Leeuwarden en een klimaat dat stad, regio én mensen in beweging brengt. Met elkaar willen we een levendige en bereikbare gemeente realiseren. Zorgen voor dorpen en wijken waar mensen nu en later duurzaam kunnen leven. Samen met woningcorporaties en huiseigenaren verduurzamen en verbeteren we de woningvoorraad om betaalbaarheid en woonkwaliteit te waarborgen. En we investeren in de kwaliteit van de leefomgeving, de infrastructuur en bereikbaarheid.

Sociaal Domein *Iedereen doet naar vermogen mee.*

Bewoners, jong en oud. Mensen die maatschappelijk actief zijn hebben meer binding met de samenleving en hebben bovendien minder zorgvoorzieningen nodig. We doen een beroep op de verantwoordelijkheid van mensen zelf. Ook als zorg en ondersteuning nodig is, stellen we eerst de vraag welke hulp mensen zelf kunnen organiseren. Vanuit deze visie op de Mienskip stimuleren we wijken en dorpen om initiatief te nemen in hun eigen leefomgeving. Onderwijs, cultuur, sport en recreatie dragen bij aan leefbaarheid, gezondheid en veiligheid.

Veiligheidsdomein *In Leeuwarden weet en voelt iedereen zich veilig.*

Criminaliteit, overlast, (georganiseerde) misdaad en veiligheidsrisico's worden aangepakt. De gemeente handhaaft openbare orde en veiligheid, en houdt toezicht op de naleving van regels.

Overzicht van thema's en trends gekoppeld aan de ambities voor het plangebied

Op basis van de nog te voeren dialoog met de omgeving zullen deze algemene ambities worden uitgewerkt naar meer specifieke ambities voor dit plangebied. Voor de beeldvorming zijn er een paar benoemd in onderstaande tabel.

Thema's	Trends	Ambities Buitengebied
Landbouw	<ul style="list-style-type: none"> - Terugloop bedrijven - Schaalvergroting versus krimp veestapel - Mestwetgeving - Bodemkwaliteit - Biologische en natuur inclusieve landbouw - Minder koeien in de wei 	<ul style="list-style-type: none"> - Boeren voldoende ruimte bieden - Landschappelijk inpasbaar bouwen agrarische bebouwing stimuleren - Lichthinder stallen beperken
Landschap & Natuur	<ul style="list-style-type: none"> - Meer maatschappelijke aandacht voor biodiversiteit en weidevogeldialoog - Bodemdaling veenweidegebied - Onderdeel van een gezonde en bewuste manier van leven 	<ul style="list-style-type: none"> - Verhogen biodiversiteit door kruidenrijk gras of kruiden langs de randen - Verbeteren van de leefomgeving van weidevogels
Recreatie	<ul style="list-style-type: none"> - Vermenging van functies bij agrarische bedrijven - Vergrijzing watersporters - Toename kortdurende vakanties 	
Energie(transitie)	Omslag naar duurzame bronnen: <ul style="list-style-type: none"> - Zonnepanelen en zonneweides - Windmolens - Energiezuinige panden/gebouwen - Toename energie coöperaties 	<ul style="list-style-type: none"> - In 2020 energiebesparing van 20% en aandeel duurzame energie 16% - Vrij van fossiele brandstoffen in 2050
Gezondheid	<ul style="list-style-type: none"> - Bewuste leefstijlen in opkomst (voeding en beweging) - Toename stress - Vooral bij ouderen eenzaamheid op de loer - Meer aandacht voor gezondheidsrisico's grote agrarische bedrijven 	<ul style="list-style-type: none"> - Ntb
Kwaliteit bebouwd gebied	<ul style="list-style-type: none"> - Wonen in het buitengebied - Verandering functies agrarische gebouwen - Beschermen erfgoed onder druk door wegvallende subsidies 	<ul style="list-style-type: none"> - Nieuwbouwkader - Wens om ook gemeentelijke monumenten aan te wijzen in dit gebied
Leefbaarheid	<ul style="list-style-type: none"> - Openbaar vervoer onder druk - Vergrijzing - Vermindering van voorzieningen zoals scholen, zorg, welzijn en winkels - De mienskip verenigt zich om voorzieningen te behouden - Behoeftte aan snel internet 	<ul style="list-style-type: none"> - Goede ontsluiting gebied waarborgen - Voorzieningen op peil houden - Versnellen aanleg glasvezelnetwerk

3. Dialoog met de omgeving

We gaan als gemeente samen met alle betrokkenen in gesprek om de gezamenlijke ambities en opgaven te kunnen opnemen in het omgevingsplan.

3.1 Met wie voeren we de dialoog?

Naast de meer geïstitutionaliseerde stakeholders zoals provincie of dorpsbelangen, gaan we in dialoog met belangenorganisaties, verenigingen en met individuele bewoners. De mening van al deze groepen en individuen zal een belangrijke basis opleveren voor de inhoud van het omgevingsplan. Onderstaand een voorlopige (nog nader aan te vullen) lijst van gesprekspartners.

Belangengroepen

Dorpsbelangen, Winkeliersverenigingen, LOF, NLTO, Friese Milieufederatie, KHN, Recron, NP Alde Feanen, Erfgoedbelangengroepen, Steunpunt Monumentenzorg, agrarische en weidevogel belangengroepen, zoals Collectief It Lege Midden, Friese vogelwacht (BFVW), It Fryske Gea, watersportverenigingen en bezoekers van het plangebied.

Verbonden partijen

De Marrekrite, Hûs en Hiem, FUMO en de Veiligheidsregio Fryslân.

Partners

Rijksoverheid, Provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân, buurgemeenten en woningcorporatie Elkien.

Gemeentelijke beleidsvelden

Economische zaken, Toerisme, Erfgoed & Archeologie, Ruimtelijke Ordening, Milieu, Water, Ecologie, Toezicht en handhaving, Beheer en Onderhoud, Gezondheid en Juridische zaken.

3.2 Waarover gaan we praten?

In een open dialoog praten we als gemeente met de gesprekspartners over vraagstukken en ontwikkelingen. We nemen daarbij een aantal onderwerpen mee, zoals beschreven in hoofdstuk 2. Doel is om vast te stellen wat we met elkaar belangrijk vinden, welke vraagstukken er spelen, waarom ze spelen, wat we willen beschermen en behouden en welke ontwikkelingen we ruimte willen geven.

3.3 Aanpak

We gaan op verschillende manieren de dialoog aan:

Themagerichte sessies met inspirerende sprekers:

Aan de hand van prikkelende stellingen komen tot de ambities die we willen nastreven in het gebied. De organisaties worden persoonlijk via een brief uitgenodigd. Raadsleden kunnen hierbij aanschuiven.

Dorpsbijeenkomsten:

Uitnodigen via dorpskranten, weekbladen, Social media en dorpsbelangen. Partners en raadsleden zijn hier ook welkom.

Keukentafelgesprekken met bewoners/gebruikers:

We komen bij mensen thuis voor een persoonlijk gesprek aan de keukentafel. Hiervoor zullen verspreid over het gebied willekeurig adressen worden geselecteerd.

Burgerpanel/ klankbordgroep voor schriftelijke enquête:

Oproepen via Social media, weekbladen, dorpsbladen en rechtsreeks aanschrijven.

Aansluiten bij bestaande collectieve initiatieven:

Bijvoorbeeld jaarbijeenkomsten dorpsbelang.

Interactieve (werk)sessies:

Met raadsleden en bestuurders.

4. Vervolgaanpak

De uitkomst wordt vastgelegd in een document dat ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd. De planning om te komen tot een vastgesteld omgevingsplan ziet er als volgt uit:

Planning opstellen omgevingsplan	
Dialogotraject met de omgeving	Mei t/m september 2017
Besluitvorming kaderdocument	Oktober/november 2017
Opstellen voorontwerp + mogelijkheid tot inspraak	November 2017 t/m februari 2018
Opstellen ontwerp + mogelijkheid indienen zienswijzen	Februari 2018 t/m oktober 2018
Vaststellen omgevingsplan door gemeenteraad	Eerste kwartaal 2019

Als gemeente hebben we te maken met kaders en regels die de rijksoverheid heeft vastgesteld. Kijk hiervoor op <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/omgevingswet>.

